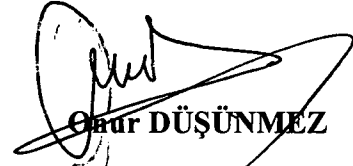

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan KURTULMUŞ tarafından Anayasanın 98. Ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Oğur DÜŞÜNMEZ
Hakkari Milletvekili

Türkiye Büyük Millet Meclisi; Anayasa'nın eşitlik ilkesi, çocukların korunmasına ilişkin hükümleri ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler uyarınca, kendi bünyesinde görev yapan ve staj yapan kadınlar ile çocuklar açısından güvenli, ayrımcılıktan ve her türlü şiddetten arındırılmış bir çalışma ortamı sağlamakla yükümlüdür. Bu yükümlülük, yalnızca gerçekleşen fiillere sonradan müdahale edilmesini değil; risklerin önceden tespit edilmesini, önleyici politikaların oluşturulmasını ve etkili, bağımsız başvuru ve koruma mekanizmalarının işletilmesini de kapsamaktadır.

2024-2025 eğitim öğretim döneminde Türkiye Büyük Millet Meclisi yerleşkesi içerisinde, özellikle TBMM lokantası ve mutfağında staj yapan 18 yaş altı kız çocuklarına yönelik cinsel taciz ve istismar vakalarına ilişkin bilgiler, basına yansıyan haberler ve TBMM Genel Sekreterliği tarafından yapılan resmî açıklamalar aracılığıyla kamuoyunun gündemine gelmiştir. Söz konusu bilgilerde; Meclis personeli olarak görev yapan bazı aşçı, hizmetli ve amir konumundaki kişilerin, stajyer çocuklara yönelik sözlü, fiziksel ve dijital yollarla uygunsuz davranışlarda bulunduğu dair anlatımlara yer verilmiştir.

Basında yer alan haberlerde; TBMM mutfağında staj yapan en az üç kız çocuğunun, bazı Meclis personeli tarafından anlık mesajlaşma uygulamaları üzerinden taciz içerikli mesajlara maruz kaldığı, ayrıca sözlü ve fiziksel temas içeren davranışların gerçekleştiği aktarılmıştır. Haberlerde, bazı stajyerlerin yaşadıklarını uzun süre dile getiremediği; bildirim ve koruma mekanizmalarının etkin biçimde işletilmediğine dair beyanlara yer verilmiştir. Kamuoyuna yansıyan bazı değerlendirmelerde 17 yaşındaki bir çocuğun hamile kaldığına ilişkin bilgiler tartışılmış, ancak bu hususun resmî soruşturma mercilerince doğrulanmadığı görülmüştür.

Basına yansıyan anlatımlarda; bir stajyerin yaşadıklarını kurum yöneticisine bildirdiği, ancak bu süreçte kendisine durumun başkalarıyla paylaşılmaması yönünde telkinde bulunulduğunu ifade ettiği, ailesinin müdahalesi sonrasında stajın sonlandırıldığı bilgileri yer almıştır. Ayrıca, resmî kayıtlara yansımamakla birlikte kamuoyunda dolaşıma giren bazı anlatımlarda, stajyerlerle Meclis yerleşkesi dışındaki mekânlarda temas kurulduğuna ve maddi ilişkilere dair söylemlerin bulunduğu aktarılmış; bu hususlara ilişkin olarak yetkili makamlarca doğrulanmış bir tespit paylaşılmamıştır.

TBMM Genel Sekreterliği tarafından yapılan basın duyurularında; ilk şikâyetin bir stajyerin ailesi tarafından 19.11.2025 tarihinde yapıldığı, 20.11.2025 tarihinde idari soruşturmanın başlatıldığı açıklanmıştır. Soruşturma sonucunda üç personel hakkında kamu görevinden çıkarma, iki personel hakkında disiplin cezası teklifi getirildiği; iki stajyerin 2024 Eylül-2025 Haziran döneminde staj yaptığı, bazı personelin taciz içerikli mesajlar gönderdiğinin tespit edildiği, bir stajyerin ise sözlü ve fiziksel tacize maruz kaldığına ilişkin kamera kayıtlarının bulunduğu belirtilmiştir. Elde edilen bilgi ve belgelerin Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na iletildiği, adli soruşturma kapsamında bazı personelin tutuklandığı ve bir personel hakkında adli kontrol kararı verildiği kamuoyuna açıklanmıştır.

Genel Sekreterlik tarafından ayrıca; tecavüz, kürtaj ve sistematik istismar gibi bazı iddialara ilişkin olarak resmî soruşturma dosyalarında bu yönde somut tespit bulunmadığı, doğrulanmamış bilgilerin paylaşılmasının çocukların haklarını ihlal edebileceği ifade edilmiştir.

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen adli soruşturma kapsamında; bazı TBMM personelinin gözüaltına alındığı, tutuklama ve adli kontrol kararlarının verildiği bilgileri kamuoyuna yansımıştır. Tutuklanan kişilerden en az birinin “çocuğa karşı cinsel taciz” suçlamasıyla yargı sürecinin devam ettiği açıklanmıştır.

Öte yandan TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu tarafından bir izleme süreci başlatıldığı; çocukların korunması ve benzer olayların tekrar etmemesi amacıyla sürecin takip edileceği açıklanmıştır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nın da süreci izlediği, şikâyetle bulunan çocuk ve ailesine psikososyal destek sağlandığı ve hukuki sürece müdahil olacağı bilgisi kamuoyuna yansımıştır.

Kamuoyunda “kurumda benzer olayların geçmişte de yaşandığı” yönündeki tartışmalar üzerine TBMM Genel Sekreterliği, 2018 yılında başka bir birimde görev yapan bir hizmetlinin bir stajyere yönelik “fiziksel temas” teşebbüsünde bulunduğunu ve ilgili personelin idari soruşturma sonucunda kamu görevinden çıkarıldığını açıklamıştır. Olaylar arasında doğrudan bir bağ kurulmadığı belirtilmiş olmakla birlikte, TBMM’de staj yapan çocukların geçmiş yıllarda da cinsel istismar riskiyle karşı karşıya kalabildiği anlaşılmaktadır.

Basına yansıyan bilgilere göre, benzer nitelikte olayların geçmiş yıllarda da Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde yaşandığı anlaşılmaktadır. Cumhuriyet gazetesinin haberinde; yaklaşık yedi yıl önce, bir meslek lisesinden TBMM’ye staj yapmak üzere gelen 16 yaşındaki bir kız çocuğunun, TBMM ana binasında sözleşmeli personel olarak görev yapan bir memur tarafından dört ay boyunca süren tacize maruz kaldığı, durumun başka bir çalışanın bildirimini üzerine ortaya çıktığı ve bunun üzerine idari soruşturma başlatıldığı bilgileri yer almıştır. Söz konusu olayla ilgili olarak, milletvekilleri tarafından dönemin TBMM Başkanlığı’na soru önergeleri verilmiş; 2018 yılı Şubat ayında HDP Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan tarafından sunulan soru önergesinde hem olayın ayrıntıları hem de 2002 yılından itibaren TBMM çatısı altında kadınlara yönelik cinsel şiddet ve benzeri vakaların sayısına ilişkin bilgi talep edilmiştir. Önergeye verilen yanıtta, yürütülen soruşturma sonucunda ilgili personelin memuriyetten çıkarıldığı belirtilmiş; ancak 2002

yılından bu yana yaşanan benzer olaylara ilişkin herhangi bir istatistiksel veri kamuoyuyla paylaşılmamıştır.

Ayrıca, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından TBMM bünyesinde staj yapan çocuklara yönelik yürütülen adli soruşturmanın kamuoyuna yansımalarının ardından, benzer nitelikte bir başvurunun İstanbul'da da yargı mercilerine intikal ettiği anlaşılmaktadır. Basına yansıyan bilgilere göre; TBMM'ye 2022 yılında memur olarak atanan bir kadın personel, geçmiş dönemde TBMM Genel Sekreterliği'nde yöneticilik görevinde bulunan bir kişi tarafından cinsel tacize maruz bırakıldığını beyan etmiş ve bu durumu suç duyurusu yoluyla yargıya taşımıştır.

Söz konusu personelin, TBMM Destek Hizmetleri Birimi'nde görev yaptığı dönemde, 2022 yılında Genel Sekreterlik makamında yöneticilik yapan bir kişi tarafından taciz edildiğini ifade ettiği; kurum içinde yaptığı şikâyetlerin ardından görev yerinin İstanbul'a değiştirildiğini belirttiği kamuoyuna yansımıştır. İlgili kişi tarafından yapılan başvuru üzerine, Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı'nın şikâyet dilekçesini işleme aldığı ve başvurusunun ifadeye çağrıldığı bilgisi paylaşılmıştır.

Basına yansıyan ifadelere göre; başvuru, savcılıkta verdiği beyanında, daha önce de ilgili kişi hakkında suç duyurusunda bulunduğunu, şikâyet süreci devam ederken çeşitli yollarla şikâyetinden vazgeçmesi yönünde baskı ve tehditlere maruz kaldığını ileri sürmüştür. Bu kapsamda, kendisini tehdit ettiğini belirttiği kişiler hakkında da ayrıca şikâyetle bulunduğu belirtilmiştir. Anılan hususlara ilişkin adli sürecin devam ettiği ve yargı mercilerince değerlendirildiği anlaşılmaktadır.

Bu gelişmeler; Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde kadınlar ve çocuklar açısından cinsel şiddetin önlenmesine yönelik mevcut politika, usul ve mekanizmaların yeterliliğinin ve etkinliğinin ortaya konulmasını gerekli kılmaktadır. Türkiye'nin, çalışma yaşamında şiddet ve tacizi önlemeye yönelik bağlayıcı yükümlülükler içeren ILO'nun 190 sayılı Sözleşmesi'ne taraf olmaması da dikkate alındığında; TBMM'de risk değerlendirmelerinin yapılıp yapılmadığı, önleyici politikaların bulunup bulunmadığı, bağımsız ve güvenli başvuru mekanizmalarının işletilip işletilmediği, misillemeye karşı etkili koruma sağlanıp sağlanmadığı hususlarının açıklığa kavuşturulması önem arz etmektedir.

Bu Bağlamda;

1. Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde staj yapan çocuklara ve kadın personele yönelik cinsel taciz ve istismar vakalarına ilişkin olarak tarafınızca ilk kez hangi tarihte bilgi edinilmiştir? Bu vakalar basına yansımada önce Meclis Başkanlığı'nın bilgisi bulunmakta mıdır?
2. Anılan vakalara ilişkin bilgi edinilmesinin ardından, Meclis Başkanlığı tarafından konuya dair kurumsal bir değerlendirme veya resmî gündem oluşturulmuş mudur?
3. Söz konusu vakalarla ilgili olarak Meclis Başkanlığı tarafından herhangi bir idari inceleme veya soruştırma başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa kapsamı ve sonuçları nelerdir?
4. TBMM bünyesinde geçmiş yıllarda da benzer nitelikte vakaların yaşandığına ilişkin kamuoyuna yansıyan bilgiler doğrultusunda, Meclis Başkanlığı tarafından kurumsal bir risk değerlendirmesi yapılmış mıdır?
5. Bu vakalar TBMM'nin ilgili komisyonlarının (KEFEK, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu vb.) gündemine alınmış mıdır? Alınmadıysa gerekçesi nedir?
6. TBMM bünyesinde bugüne kadar cinsel taciz ve cinsel istismar gerekçesiyle kaç adli ve idari süreç işletilmiştir? Bu kapsamda kaç Meclis personeli hakkında soruştırma açılmıştır?
7. TBMM Genel Sekreterliği tarafından yürütülen soruştırmaların, bağımsızlık ve tarafsızlık ilkesini sağlamak amacıyla dış denetime açık bir yapısı bulunmakta mıdır?
8. TBMM bünyesinde cinsel taciz ve istismar vakalarına ilişkin düzenli istatistik tutulmakta mıdır? Tutuluyorsa bu veriler hangi periyotlarla kamuoyuyla paylaşılmaktadır?
9. Kamuoyuna yansıyan vakalara ilişkin olarak Meclis Başkanlığı tarafından düzenli ve şeffaf bilgilendirme yapılmamasının gerekçesi nedir?
10. Anılan vakaların yaşandığı dönemlerde, staj yapan çocukların güvenliğinin sağlanması amacıyla hangi somut önlemler alınmıştır?

11. TBMM bünyesinde staj yapan çocukların korunmasına yönelik özel bir güvenlik, izleme ve rehberlik protokolü mevcut mudur? Yoksa neden oluşturulmamıştır?
12. TBMM’de staj yapan çocuklara staj sürecinin başında; hakları, başvuru yolları ve karşılaşılabilecekleri riskler konusunda yazılı ve sözlü bilgilendirme yapılmakta mıdır?
13. Staj yapan çocukların Meclis yerleşkesi dışındaki kişilerle veya personelle temasına ilişkin herhangi bir izleme veya önleyici rehberlik mekanizması bulunmakta mıdır?
14. TBMM bünyesinde görev yapan personelin çocuklarla ve gençlerle temas içeren birimlerde görevlendirilmesinde herhangi bir özel güvenlik soruşturması, adli sicil taraması veya risk değerlendirmesi yapılmakta mıdır?
15. Stajyer çocukların görev yaptığı birimlerde çalışan personel için çocuk hakları, cinsel taciz ve istismarın önlenmesi konularında zorunlu hizmet içi eğitimler uygulanmakta mıdır? Uygulanıyorsa kapsamı ve sıklığı nedir?
16. TBMM bünyesinde görev yapan yöneticilerin, görev alanlarında meydana gelen cinsel şiddet vakalarına ilişkin bildirim yükümlülüğü bulunmakta mıdır? Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde bir yaptırım öngörülmekte midir?
17. TBMM bünyesinde görev yapan yöneticilerin, kadınlara ve çocuklara yönelik cinsel taciz ve istismar vakalarına ilişkin olarak yetkili mercilere bildirimde bulunma yönünde tanımlanmış bir yükümlülüğü bulunmakta mıdır?
18. Söz konusu bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmemesi halinde, idari veya cezai yaptırım öngören herhangi bir mevzuat veya iç düzenleme mevcut mudur?
19. TBMM bünyesinde son dönemde kamuoyuna yansıyan vakalar kapsamında, cinsel taciz ve istismar fiillerinden haberdar olduğu hâlde gerekli bildirimleri yapmadığı tespit edilen yönetici veya amirler hakkında herhangi bir idari ya da disiplin işlemi tesis edilmiş midir?
20. TBMM bünyesinde cinsel taciz, cinsel saldırı, tehdit ve toplumsal cinsiyet temelli mobbing gibi ihlaller için bağımsız, güvenli ve erişilebilir bir başvuru mekanizması bulunmakta mıdır? Bulunmuyorsa oluşturulmasına yönelik bir çalışma var mıdır?

21. Cinsel taciz ve istismar vakalarına ilişkin şikâyetlerin doğrudan hiyerarşik amirlere değil, bağımsız bir birime yapılmasını sağlayacak bir sistem bulunmakta mıdır?
22. Şikâyetçi olan stajyerler veya personel açısından görev yeri değişikliği, stajın sonlandırılması ya da benzeri uygulamaların, başvuru hakkını fiilen sınırlayıcı bir etki yaratmaması için herhangi bir güvence mekanizması mevcut mudur?
23. TBMM bünyesinde açılan cinsel taciz ve istismar soruşturmalarında, mağdurun rızası olmaksızın kimlik bilgilerinin açığa çıkmasını engelleyen özel bir gizlilik prosedürü bulunmakta mıdır?
24. İdari soruşturma yürütülen personelin, soruşturma süresince çocuklarla veya stajyerlerle temas içeren görevlerden geçici olarak uzaklaştırılmasına yönelik bir uygulama var mıdır?
25. TBMM bünyesinde yaşanan cinsel taciz ve istismar vakaları nedeniyle şiddete maruz bırakılan çocuklar ve kadınlar açısından, kurumsal sorumluluk kapsamında telafi, destek veya tazmin mekanizmaları öngörülmekte midir?
26. Bu kapsamda, psikolojik destek, hukuki destek ve uzun vadeli izleme hizmetlerinin kurumsal ve sürdürülebilir biçimde güvence altına alınmasını sağlayan bir uygulama bulunmakta mıdır?
27. TBMM bünyesinde görev yapan stajyerler ve personel açısından, cinsel taciz ve istismar vakalarına ilişkin başvuruların; işten çıkarılma, görev yeri değişikliği, stajın sonlandırılması veya mesleki geleceğin olumsuz etkilenmesi gibi sonuçlar doğurabileceğine ilişkin bir algının oluştuğu değerlendirilmekte midir?
28. Bu tür başvuruların şiddete maruz bırakılanın aleyhinde sonuçlar doğuracağı yönündeki algının ortadan kaldırılması amacıyla, Meclis Başkanlığı tarafından geliştirilen özel bir politika, güvence veya düzenleme bulunmakta mıdır?
29. TBMM bünyesinde cinsel taciz ve istismarın önlenmesine yönelik olarak bugüne kadar alınmış kurumsal ve yapısal önlemler nelerdir?
30. TBMM’de kadınlar ve çocuklar için güvenli alanların oluşturulmasına yönelik yazılı ve bağlayıcı bir politika mevcut mudur?

31. Cinsel şiddet ve istismar vakalarına ilişkin delil toplama, kayıt altına alma ve süreci izleme mekanizmaları neden bulunmamaktadır? Bu mekanizmaların kurulmasına yönelik bir takvim öngörülmekte midir?
32. Meclis yerleşkesi içerisinde bulunan kamera sistemleri, çocukların ve stajyerlerin bulunduğu alanlarda yaşanabilecek ihlalleri tespit edebilecek şekilde düzenlenmiş midir? Kamera kayıtlarının saklama süresi ne kadardır?
33. Meclis Başkanlığı tarafından, stajyer çocuklara yönelik vakalar sonrasında kurumsal politika ve uygulamaların gözden geçirilmesini içeren bir iç denetim veya etki analizi yapılmış mıdır?
34. TBMM’de cinsel taciz ve istismarla mücadele kapsamında oluşturulacak birimler, komisyonlar veya mekanizmalar için ayrı ve şeffaf bir bütçe kalemi bulunmakta mıdır?
35. TBMM’de görev yapan yüklenici firma çalışanlarının (taşeron personel dâhil) bu kapsamdaki ihlallerden doğrudan sorumluluğu ve denetimi hangi usullerle sağlanmaktadır?
36. Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin, kendi bünyesinde meydana gelen bu vakalar karşısında çocukların ve kadınların korunmasına ilişkin kurumsal yükümlülüklerini yerine getirdiği yönünde bir değerlendirme yapılmakta mıdır?
37. Mevcut politika ve uygulamaların yetersiz olduğu kanaatine varılması hâlinde, Meclis Başkanlığı bu duruma ilişkin olarak kurumsal, yönetsel ve siyasal sorumluluğu nasıl değerlendirmektedir?
38. TBMM gibi bir kamu kurumunda meydana gelen cinsel şiddet vakalarının etkin ve caydırıcı biçimde soruşturulabilmesi amacıyla Adalet Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile resmî bir koordinasyon sağlanmış mıdır? Sağlanmadıysa gerekçesi nedir?
39. TBMM’nin, çocuk istismarı ve toplumsal cinsiyet temelli şiddetle mücadeleye ilişkin politika üretme sorumluluğu dikkate alındığında, bu vakalar sonrasında acil ve bütünlüklü bir eylem planı hazırlanmış mıdır?

40. Meclis bünyesinde kadınlar ve çocukların başvurabileceği bağımsız bir izleme ve destek mekanizmasının kurulması planlanmakta mıdır? Planlanıyorsa içeriği nedir?
41. İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme sonrasında kadınlara ve çocuklara yönelik şiddetin kamu kurumlarında da gündeme gelmesi karşısında, sözleşmeye yeniden taraf olunması yönünde bir değerlendirme yapılmış mıdır?
42. Çalışma yaşamında şiddet ve tacizi önlemeye yönelik ILO'nun 190 sayılı Sözleşmesi'ne taraf olunmasına ilişkin olarak Meclis Başkanlığı'nın bir girişimi bulunmakta mıdır?
43. Cinsel şiddetle mücadele alanında faaliyet yürüten sivil toplum örgütleriyle TBMM arasında kurumsal bir işbirliği mekanizması kurulması planlanmakta mıdır?
44. Kamu kurumlarında staj yapan çocukların karşı karşıya kaldığı riskler dikkate alındığında, bu alana özgü bir yasal düzenleme yapılmasına ilişkin Meclis Başkanlığı'nın bir önerisi veya çalışması bulunmakta mıdır?
45. TBMM'de kadın milletvekilleri tarafından konuya ilişkin yapılan çağrılara bugüne kadar neden resmî bir yanıt verilmemiştir?
46. TBMM önünde kadın örgütleri ve milletvekilleri tarafından yapılmak istenen açıklamalara yönelik kolluk müdahalesinin gerekçesi nedir? Bu müdahale ifade özgürlüğü ve milletvekillerinin yasama dokunulmazlığı çerçevesinde nasıl değerlendirilmektedir?
47. TBMM binası önünde, kadınların ve milletvekillerinin şiddet ve istismara karşı görüş açıklamalarının engellenmesi Meclis Başkanlığı tarafından benimsenen bir uygulama mıdır?